

Bangladeş Başbakanının İstifası ve Yurtdışına Kaçışı

Soru:

5 Ağustos 2024 tarihinde Bangladeş Başbakanı'nın, geçen ayın başından bu yana kamu sektöründeki kota sistemine karşı düzenlenen protestoların ardından istifa edip ülkeden kaçtığı açıklandı. İktidar partisi destekçilerinin protestocularla çatışması nedeniyle geçen ayın ortasından itibaren protestolar kana bulandı. Ordu yönetime el koyduğunu açıkladı ve ülkenin cumhurbaşkanı da parlamentonun feshedildiğini ve geçici bir hükümet atandığını duyurdu. Bu protestolar planlı mıydı? Ordu, bir anlaşma çerçevesinde mi müdahale etti? Konunun ülkedeki uluslararası çatışmayla bir bağlantısı var mı?

Cevap:

Yukarıdaki sorulara net bir cevap verebilmek için aşağıdaki hususlara bir göz atmak gerekiyor:

1- Bangladeş bir Müslüman ülkesi olup 13. yüzyılın başlarında Müslümanlar, Gurlu Muhammed ya da Muhammed Guri'nin 1192 yılı sonlarında kuzey Hindistan'ı da kapsayan seferi sırasında Bengal ülkesini fethettiler... Yaklaşık 171 milyonluk nüfusuyla dünyanın en kalabalık sekizinci ülkesi olan Bangladeş, Güney Asya'da yer almakta olup Myanmar ve Hindistan'a komşudur. Nüfusunun yüzde 90'ından fazlası Müslüman'dır ve ülkenin resmi dini İslam'dır. İngiltere'nin böl ve yönet politikasının bir parçası olarak, İngiliz ajanı Şeyh Mucibur Rahman başkanlığındaki Doğu Pakistan merkezli Awami Birliği, 1971 yılında Pakistan'la yapılan savaşın ardından İngilizlerin de desteğiyle Pakistan'dan bağımsızlığını ilan etti.

2- Bangladeş Başbakanı Hasina, ülkenin kadim sömürge gücü olan İngiltere ajanlığını, aile üyeleriyle birlikte 1975 yılında darbeci subaylar tarafından idam edilen babası Bangladeş Başbakanı ve Awami Partisi lideri Mujibur Rahman'dan devraldı. Hasina, darbe sırasında yurt dışında olduğu için kurtuldu. 1981 yılında ülkesine dönmesine ve siyasi faaliyetlerde bulunmasına izin verilene kadar İngiltere'de yaşadı. İlk olarak 1996-2001 yılları arasında daha sonra da 2009'dan günümüze değin başbakan olarak görev yaptı. Bu yılın başlarında yapılan seçimlere hile karıştırmakla suçlanıyor. Partisi Awami Birliği'nin oluşturduğu mecliste ezici çoğunluk elde etti. 300 üyeli mecliste, 233 sandalye kazandı, müttefiki bir parti de 9 sandalye kazandı. Diğer partiler ise seçimleri boykot ettiler ve göstermelik olarak nitelendirdiler. ABD de eleştiride bulundu. Ancak Hasina rejimi, resmen zaferini ilan etti!

3- Hasina, iktidarı boyunca Amerikan ajanlarına darbe vurmak ve İngilizlerin ordu, siyasi ortam, yargı ve diğer kurumlardaki etkisini konsolide etmek için çalıştı. Muhalefet partisi lideri ve BNP genel başkanı Halide Ziya ile rekabet halindeydi. Halide Ziya, Amerikan ajanlığını 1977'de iktidara gelen ve 1981'de İngiliz ajanları tarafından suikasta uğrayan kocası General Ziyaur Rahman'dan devraldı. Eşi Halide Ziya, 1991-1996 ve 2001-2006 yılları arasında iki dönem başbakanlık yaptı. Daha sonra yolsuzluk ve nüfuz ticareti suçlamalarından cezaya çarptırıldı. Halide Ziya ve son gösteriler sırasında tutuklananlar, Hasina'nın 5 Ağustos 2024 tarihinde ülkeden kaçmasının ardından serbest bırakıldılar. Dolayısıyla Bangladeş'te, güçlü bir etkiye sahip olan eski sömürgeci güç İngiltere ile yeni sömürgeci güç Amerika arasında uluslararası bir çatışma söz konusu. Amerika, ajanı General Ziyaur Rahman'ın 1977'de iktidarı ele geçirmesinin ardından ordu içinde devşirdiği ajanlar ile bir nüfuz yarattı. Ayrıca General Ziya'nın eşi ve Bangladeş Ulusal Partisi (BNP) başta olmak üzere siyasi çevrede de ajanlar devşirdi. Ancak yine de baskın olan nüfuz, İngiliz nüfuzudur.

4- Hasina ve hükümeti, İslam'ı yeniden iktidara getirmek için çalışanlara savaş ilan etti. Çünkü Hasina laiktir, partisi de seküler ve milliyetçi bir yapıya sahiptir. Siyasi olarak ise, İslam'a ve yeniden iktidar sahnesine dönüşüne karşı savaş ilan eden Batılı sömürgecilerin bir uydusuydu. Hasina, Raşidi Hilafetin kurulması yoluyla İslam'ı yeniden iktidara getirme çağrısında bulunması nedeniyle 22 Ekim 2009 tarihinde Hizb-ut Tahrir'i yasakladı. Oysa Hizb-ut Tahrir, ideolojisi İslam olan, maddi eylemleri bir metot olarak benimsemeyen, siyasi mücadele ve fikri çatışma yürüten bir siyasi partidir. Diğer dört İslami grubu da yasakladı. Hizb-ut Tahrir ve diğer grupların birçok üyesini hapse attı ve bazı İslamcı liderleri idam etti. "Hasina Vecid, 2013 yılında Cemaat-i İslami'ye karşı siyasi tasfiyelere başladı. Bu grubu, Bangladeş'in bağımsızlığını reddettikleri gerekçesiyle savaş suçlusu ilan ederek hedef aldı. Ancak asıl amaç, İslami hareketi ortadan kaldırmaktı. Tutuklanan Cemaat-i İslami'nin önde gelen yedi lideri ya idam edildi ya da hapisanede hayatını kaybetti. Bu liderlerden beşi asılarak idam edildi, ikisi ise idam edilmeden önce hapisanede hayatını kaybetti..." (6.8.2024. <https://alestiklal.net/>) Hasina İslam'a, İslam'ın yeniden iktidara gelmesine ve Müslümanların tek bir devlet altında birleşmesine çağırılara karşı çok büyük düşmanlık ve nefret besledi. 1971'de İngiltere ve Hindistan'daki ajanlarının desteğiyle Pakistan'ın doğu bölgesini (Bangladeş) Batı bölgesinden ayırarak büyük bir ihanet işleyen babasının kurduğu laik bir partinin başına geçti.

5- Bangladeş, ciddi ekonomik krizler yaşıyor, çünkü kalkınmış değil ve yabancı siyasi ve ekonomik güçlere bağımlılığı söz konusu. Tahminlere göre ülkede iş arayan yaklaşık 18 milyon genç var. Üniversite mezunları arasında daha az eğitilmiş akranlarına göre işsizlik oranları daha yüksek. 15-24 yaş arası gençlerin yüzde 40'ından fazlası ne okula gidiyor ne de çalışıyor. BBC, 5 Ağustos 2024 tarihinde Bangladeş'in ekonomik durumu hakkında röportajlar yayımladı. Londra Ekonomi Okulu'nda (London School of Economics) misafir öğretim üyesi görevlisi Lutfi Siddiki, "Bangladeş'te rejim değişikliği ekonomik açıdan kaçınılmazdı. Olup olmayacağı değil, ne zaman olacağı meselesiydi. Şeyh Hasina hem hükümeti yönetme hakkını hem de gücünü kaybetmiş görünüyor. Yakında bunu yapacak kaynakları da tükenecek. Bangladeş, ekonomik bir çöküşün eşliğinde." dedi. Hasina hükümetinin, ülke ekonomisini ve kaynaklarını başta İngiliz, Amerikan, Çin ve Hint şirketleri olmak üzere yabancı şirketlere ipotek ettiği, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası gibi Amerika'nın kontrolündeki kurumların yanı sıra Çin'in Asya Kalkınma Bankası'ndan ağır şartlar altında faizli kredilere bağımlı hale geldiği biliniyor. Bu da Bangladeş'teki durumun çok kritik ve patlamanın eşliğinde olduğu anlamına geliyor.

6- Bangladeş, 1 Temmuz 2024'ten itibaren kamu sektöründeki istihdam kotasına karşı öğrenci protestolarına tanık olmaya başladı. Protestolar, kamu sektöründeki istihdamın yaklaşık yüzde 56'sını belirli gruplara tahsis eden ve başbakan ile yandaşlarının, akrabalarının ve destekçilerini işe almak ve muhalifleri haklarından mahrum etmek için istismar ettiği kamu sektöründeki kota sisteminin kaldırılmasını hedefliyordu... İstihdam edilen bu belirli gruplar arasında, "babası ve çocuklarıyla birlikte" 1971'de İngiltere ve Hindistan'daki ajanlarının desteğiyle Pakistan'ın doğu bölgesi ile (Bangladeş) Batı bölgesi arasında yaşanan ayrılık savaşı ihanetine katılanlar da yer alıyordu. İşte protestoların başlamasına neden olan kota sistemi buydu. Öğrenciler, işe alımların diğer hususlara göre değil liyakate göre yapılmasını talep ediyorlardı. Bu protestolar bu sistemin iptal edilmesinde etkili oldu ve Bangladeş Yüksek Mahkemesi 21 Temmuz 2024 tarihinde getirilen kota sistemi kararının hukuka aykırı olduğunu ilan etti. Ancak bu karar, protestocuları susturmaya yetmedi. 16 Temmuz 2024'te, Dakka'da Hasina partisi yandaşları bazı öğrencilerin, sopalarla protestoculara saldırmaları ve taş atması sonucu protestolarda ilk can kaybı yaşandı.

7- Hasina hükümeti, protestoları durdurmak için ülke genelinde okulların ve üniversitelerin kapatılması talimatını verdi. Hasina, öğrencileri sükûnet çağrısında bulunan açıklamalar yaptı ve protestolarda yaşanan her ölümün mutlaka cezalandırılacağı sözünü verdi. Ancak Hasina'nın açıklamalarını reddeden protestocular, özellikle Hasina'yı hedef alarak "kahrolsun Diktatörlük" sloganları attılar. Bangladeş devlet radyo binası ile onlarca diğer devlet binasını ateşe verdiler. Hükümet ise internet hizmetlerini kesti. Protestolar gittikçe şiddetlenmeye ve her geçen gün ölü ve

yaralı sayısı artmaya başladı. Tüm ülkede sokağa çıkma yasağı ilan edildi ve askerler konuşlandırıldı. Polis, göstericilere ateş açtı ve göz yaşartıcı gaz kullandı. 19 Temmuz 2024 akşamı 105 kişinin öldüğü duyuruldu. Bangladeş Hükümet Sözcüsü Nayimul İslam Han "Hükümet sokağa çıkma yasağı uygulamaya ve sivil yetkililere yardımcı olması için orduyu göndermeye karar verdi" açıklamasında bulundu. (19.07.2024 AFP) Protestoları bastırmak amacıyla telekomünikasyon, haber kanalları ve bazı cep telefonu hizmetleri kesildi. Protestocular 19 Temmuz 2024 tarihinde bir hapisaneyi basarak yüzlerce mahkûmu serbest bıraktılar ve ardından binayı ateşe verdiler. AFP'nin polis, hükümet yetkilileri ve doktorların açıklamalarına dayandırdığı haberine göre, Bangladeş'teki protestolarda ölenlerin sayısı 409'a ulaştı. Olaylar, çoğu kişiyi işsiz bırakan kamu sektöründeki istihdam sistemine karşı öğrencilerin spontane başlattığı protestolar gibi görünüyor. Protestolar sadece öğrencilerle sınırlı kalmadı, toplumun her kesiminden insanlar da protestolara katılmaya başladı ve sayıları yaklaşık 400.000'i buldu. Bu gösteriler, Hasina'nın 15 yıllık otokratik yönetimine karşı eşi benzeri görülmemiş bir meydan okuma ve tehdit olarak değerlendirildi.

8- 5 Ağustos 2024 tarihinde Bangladeş Genelkurmay Başkanı General Waker-Uz-Zaman, Hasina'nın istifasının ve ülkeden kaçışının ardından tüm sorumluluğu üstleneceğini ve geçici bir hükümet kurulacağını açıkladı. Devlet Televizyonunda yayınlanan ulusa sesleniş konuşmasında "Tüm mağduriyetlerin giderileceğine dair size söz veriyorum" ifadelerini kullandı. Waker-uz-Zaman, "Ülke çok acı çekti, ekonomi zarar gördü ve çok sayıda insan öldü. Artık şiddeti durdurmanın zamanı geldi" diye konuştu. (05.08.2024 AFP) General Waker-uz-Zaman bir piyade subayıydı. Geçtiğimiz haziran ayında genelkurmay başkanlığına atandı ve uzaktan akrabalıkları nedeniyle Hasina'nın güvenini kazandı ve ofisinde danışman olarak çalıştı. Kayınbabası, Hasina'nın ilk başbakanlığı döneminde 1996-2001 yılları arasında genelkurmay başkanlığı yaptı. Waqar uz Zaman, İngiltere'de askeri eğitim aldı. Bangladeş Ulusal Üniversitesi ile Londra'daki King's College'dan savunma çalışmaları alanında yüksek lisans derecesine sahiptir. Bu da onun, Bangladeş'teki nüfuzunu korumak için yönetimi ele geçirmesi talimatı veren İngiltere yanlısı Hasina rejiminin bir parçası olduğunu, ülkede kalmasının krizi daha da derinleştireceğinden ve daha fazla kan akmasına neden olacağından hayatını kurtarması için ülkeyi terk etmesi konusunda Hasina ile anlaşmaya varıldığını doğruluyor. Ardından ordu, durumu yatıştırmak için göstericilere yaklaşmaya çalıştı. Bu nedenle iktidara el koymadan bir gün önce protestolar düzenlenmesine izin verdi. Protestocuları yatıştırmak ve onlara yakın olduğunu göstermek için protestoculardan herhangi birine ateş açılmasını yasakladı.

9- Genelkurmay Başkanı General Waqar uz Zaman, ülkenin kontrolünü ele geçirdiğini açıkladığında, mümkün olan en kısa sürede geçici bir hükümet kurulacağına dair söz verdi. Önde gelen muhalefet partileri ve sivil toplum temsilcileriyle görüşmeler yapacağını ancak Hasina'nın partisi Awami Birliği'nin bu görüşmelere dahil edilmeyeceğini belirtti. Bangladeş Cumhurbaşkanı, sinsi İngiliz siyasetinin bir parçası olarak, Amerika'yı memnun etmek ve önünü kesmek amacıyla 07 Ağustos 2024 tarihinde geçiş hükümetinin başına Nobel Barış Ödülü sahibi Muhammed Yunus'un getirileceğini duyurdu. Cumhurbaşkanlığı'ndan yapılan açıklamada, "Yunus başkanlığında bir geçiş hükümeti kurulması kararının Cumhurbaşkanı Muhammed Şihabuddin'in Bangladeş ordusu kuvvet komutanları ve 'Ayrımcılığa Karşı Öğrenciler Grubu' temsilcileri ile yaptığı toplantının ardından alındığı bildirildi. Açıklamada, "Cumhurbaşkanının, halktan krizin üstesinden gelinmesine yardımcı olmalarını istediği ve krizin üstesinden gelebilmek için hükümetin hızlı bir şekilde kurulması gerektiği" kaydedildi. (07.08.2024 AFP) Bunun üzerine Avrupa'da bulunan 84 yaşındaki Muhammed Yunus, geçici hükümetin başkanlığını devralmaya hazır olduğunu duyurdu. Böylece ajanı Hasina, protestoların baskısı altında askeri helikopterle Hindistan'a kaçtıktan sonra İngiltere, kendi yıkılışını önlemek ve nüfuzunu korumak için hemen harekete geçti. Ve hükümet ve parlamentonun feshedildiğini, genelkurmay başkanının kontrolü ele aldığını, bir sonraki parlamento seçimlerine ve yeni seçilmiş bir hükümet kurulana kadar geçici hükümetin başına Muhammed Yunus gibi yaşlı bir Amerikan ajanının getirildiğini duyurdu. Böylelikle İngiltere, Hasina'yı sınır dışı ederek protestocuları yatıştırmaya ve gibi ABD yanlısı birini hükümetin başına getirerek Amerika'yı memnun etmeye çalıştı. Eski ABD Başkanı Bill Clinton, Nobel Ödülü'ne layık

görüldüğü için Muhammed Yunus'a övgüler dizmişti: "Profesör Muhammed Yunus ve sahibi olduğu Grameen Bankası, 2006 yılında öncü çalışmalarından dolayı Nobel Barış Ödülü'ne layık görülmüştü... ABD Başkanı Bill Clinton, Nobel Ödülü'nün Muhammed Yunus'a verilmesinin en güçlü savunucularından biriydi. Başkan Clinton, 2002 yılında Berkeley'deki California Üniversitesi'nde yaptığı bir konuşmada Yunus'u "uzun zaman önce Nobel Ödülü'nü kazanmış olması gereken bir insan" olarak tanımladı. (06.08.2024 <https://www.algomhor>) Hasina ise, Yunus'a savaş açmıştı. Bu bağlamda 1 Ocak 2024'te Bangladeş'te bir mahkeme, Nobel Barış Ödülü sahibi Muhammed Yunus'u ülkenin çalışma yasalarını ihlal ettiği gerekçesiyle altı ay hapse mahkûm etti. "Başsavcı Khurshid Alam Khan Pazartesi günü AFP'ye davayla ilgili olarak yaptığı açıklamada, Nobel Barış Ödülü sahibi Muhammed Yunus'un Bangladeş'in çalışma yasalarını ihlal etmekten suçlu bulunduğunu söyledi. Yunus'un destekçileri ise davanın siyasi amaçlı olduğunu düşünüyor... AFP'ye konuşan Alam Khan, Yunus ve arkadaşlarının iş kanunları uyarınca suçlu bulduklarını ve altı ay hapis cezasına çarptırıldıklarını belirterek, temyiz aşamasında kefaletle serbest bırakıldıklarını ifade etti... Aralarında eski ABD Başkanı Obama ve eski BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon'un da bulunduğu 160 uluslararası isim, Yunus'a yönelik devam eden yargısal baskıları kınayan, güvenliği ve özgürlüğü hakkında endişelerini dile getiren ortak bir açık mektup yayınladı..." (01.01.2024 Şarku'l Avsat) **Görüldüğü gibi Muhammed Yunus, Amerika'nın razı olduğu biriydi. İngiliz sinsiliği, Hasina'yı görevden uzaklaştırarak protestoları bastırmayı, yaşı çok ilerlemiş ABD yanlısı birini göreve getirerek Amerika'yı memnun etmeyi, Hasina kaçmadan önce olduğu gibi, genelkurmay başkanı aracılığıyla da Bangladeş'te iktidarın dizginlerini elinde tutmayı başardı!**

10- Dolayısıyla Bangladeş'teki uluslararası çatışma halen devam ediyor... Şu veya bu sömürgeci bakış açısını benimseyen ve sömürgeci kâfirlerin çıkarlarına hizmet etmeye çalışan ajanlar, dünya ve ahirette kaybedenlerden olacaktırlar... Dünyada zillet, günahlarından dolayı boyunlarını dolanacak. Ahirette ise, elem verici bir azap var.

"Suç işleyenlere, yapmakta oldukları hilelere karşılık Allah tarafından aşağılık ve çetin bir azap erişecektir." [Enam 124] Şayet akıllı olsalardı, başta İslam beldeleri olmak üzere her ülkede ya hapse atılan ya öldürülen ya da zelil bir şekilde ülkeden kaçmak zorunda kalan bu tür ajanların başına gelenlerden kesinlikle ders alırlardı... Ancak öncekilerden ders almıyorlar, aksine taşkınlıkları içinde serserice dolaşmaya devam ediyorlar! Neden Rablerine dönüp İslam dinine sınımsız sarılmıyorlar? Neden İslam dinini, Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in müjdelediği Nübüvvet metodu üzere Raşidi Hilafet Devletinde ikame etmek için çalışanlara destek olmuyorlar? Ahmed ve Tayalisi'nin rivayet ettiği bir hadisi şerifte Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

ثُمَّ تَكُونُ خِلَافَةً عَلَى مِثْلِهَا النَّبِيُّ "Sonra Nübüvvet metodu üzere Hilafet olacaktır." Akıllı olsalardı Rablerine döneceklerini kesinlikle bilirlerdi.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ "Şüphesiz ki bunda kalbi olan yahut hazır bulunup kulak veren kimseler için bir öğüt vardır." [Kâf 37]

H.11 Safer 1446
M.16 Ağustos 2024